

fige paa Sortimentshandlerne, og det vil man gjøre ved denne Bestemmelse, som jeg har talt imod. Derfor maa den ærede Justitsminister virkelig ikke bebrejde mig, at jeg har talt om Censur. Den ærede Justitsminister sagde, at Censur have vi altid været undergivne, idet Forlæggerne altid have maattet udøve en Censur over de Bøger, de forlægge. Det er mig naturligvis overmaade velbekjendt, men hvad jeg ønsker, vi skulle være fri for, er kun en Censur af Sortimentshandlerne over de Skrifter, de handle med, saa at de ikke skulle kunne handle med andre Bøger end dem, de forud have læst og erkjendt for uskylbige, thi det er en Bestemmelse, som jeg finder dels i og for sig urigtig, dels upraktikabel.

Den ærede Justitsminister udtalte endelig med Hensyn til § 3, at den indeholder ikke væsentlig Andet end det, som hidtil har været gjældende ifølge Straffelovens § 185. Er det Tilfældet, bøier jeg mig naturligvis for Justitsministerens overlegne Indsigt i det Stykke og indrømmer, at saa maa jeg have set feil derpaa, saa indeholder den ikke Andet, end hvad der staar i Straffelovens § 185, men saa veed jeg ærlig talt ikke, hvorfor vi skulle forandre Straffelovens § 185.

Justitsministeren (Melleman): Jeg skal i Anledning af de Bemærkninger, der nu fremkom fra den ærede Talers Side, indskrænke mig til nogle Betragtninger. For det Første skal jeg fremhæve dette, at det jo altsaa er erkjendt af det ærede Medlem selv — og det er jo Hovedsagen — at man ikke er berettiget til at fremsætte som en Urimelighed, at Folk straffes for at befordre visse Handlinger af Andre, som ikke for disses Vedkommende ere Forbrydelser. Det er dette, som er Hovedsagen, og af alle de Bemærkninger, som det ærede Medlem forrige Gang fremkom med, var det et Hovedpunkt. Jeg tror ikke, at hans Foredrag, naar det læses i Rigsdagstidenden, vil kunne læses anderledes, end at det var et Hovedpunkt deri, et Udgangspunkt, at det skulde være en saa haandgribelig Inkonsekvens og Urimelighed, at man nogenstunde skulde kunne straffes for at lette og opmuntre Handlinger fra andre Menneskers Side, som for disses Vedkommende ikke ere strafbare, og det er en aldeles uomstødelig Indvending derimod, at hvis det var Tilfældet, maatte det ærede Medlem bryde Staven over al Straf for Rufferi, thi om det gjøres for Penge, vedrører i alt Fald ikke denne Sag. Det er i Virkeligheden kun en Begunstigelse

af Handlinger af Andre, som for disses Vedkommende ikke ere strafbare; det kan man ikke komme fra. — Dernæst vil jeg bemærke med Hensyn til § 2, at jeg stadig maa fastholde dette, at det er ikke nok at lægge Ansvar paa Forlæggeren. Det fornøier mig, at den ærede Taler er enig med mig deri, at Presseloven — det var til den, jeg sittede, og ikke til Straffeloven — ikke er mere hellig end andre Love, og at det, at Noget er Princip i Straffeloven med Hensyn til Ansvarets Fordeling, ikke er Noget, der er til Hindrer for at forandre det, naar man anser det for hensigtsmæssigt. Forsaavidt er der ikke nogen Uoverensstemmelse mellem os, men det Foredrag, det ærede Medlem holdt før, gav Anledning til at tro, at han stillede Presselovens Bestemmelser saa høit, at de vare Noget, man ikke maatte røre ved. Det gjør nu imidlertid ikke Noget, naar vi ere enige om, at det ikke er det ærede Medlems Mening, og det ærede Medlem i og for sig ikke har Noget imod at være med til at forandre disse Regler, naar det findes hensigtsmæssigt. Men jeg vil sige, at skulle vi nu bort fra Presselovens Princip, som lægger Ansvar paa Forfatteren, er det ikke nok at blive staaende ved Forlæggeren og at udvide det til Kommissionsbøgerhandleren — det vil det ærede Medlem jo være med til —, men man maa ogsaa gaa til Sortimentshandleren, thi ellers kan man ikke ramme fremmede Skrifter. Forlæggeren eller Kommissionsforhandleren er for deres Vedkommende jo ikke her i Landet, men i Reglen i Udlandet — det maa man gaa ud fra —, de komme kun her ind i Landet gennem Sortimentshandleren, og jeg kan ikke erkjende, at den Baastand, som i Reglen fremsættes, at Sortimentshandleren ikke kjender de Bøger, han sælger, er rigtig. Det kan være Tilfældet, men saa har han den Bestemmelse i Endringsforslaget, som gaar ud paa, at han ikke skal dømmes, naar han ikke har kjendt Indholdet af Bøgerne. I mange Tilfælde vil dette ikke være Forholdet; det er en ganske urigtig Betragtningssmaade. Der er Bøger, som søges, fordi de ere usædelige, og om hvilke enhver Sortimentshandler udmærket veed, hvad de indeholde. Naar nogen forlanger Casanovas Memoirer eller deslige, saa er der meget saa Sortimentshandlerne, der ere saa udbannede, at de ikke godt vide, hvad det er, eller naar Noget forlanger Crébillons „Sofaen“ eller noget lignende, saa vil der ikke være mange Sortimentshandlerne, der ikke veed, hvad det betyder. Derfor mener jeg, at man ikke godt kan fritage Sortimentshandleren for Ansvar i al Almindelighed.